

بسمه تعالی

موسسه عالی آموزش بانکداری ایران

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

راهنمای نگارش طرح پیشنهادی (پروپوزال)

دوره مدیریت عالی بانک (DBM) و در سطح کارشناسی ارشد

اردیبهشت ۱۴۰۲

۱- انتخاب موضوع:

گام اول و البته بسیار مهم هر تحقیقی *انتخاب موضوع* است. انتخاب موضوع نخستین رویارویی دانشجوی کارشناسی ارشد با پایان‌نامه است و از آنجا که تجربه اغلب دانشجویان در انجام یک کار تحقیقاتی منظم و دانشگاهی بسیار محدود می‌باشد، معمولاً با اضطراب و اتلاف وقت بسیاری همراه است. توصیه‌های زیر به دانشجویان کمک خواهد کرد که این مرحله را با آرامش و به طور اصولی طی نمایند. در همین گام نخست، دانشجو می‌تواند با توجه به علاقه و دانش خود، راهنمایی اساتید و تجربه سایر دانشجویان ابتدا محدوده موضوع را (مانند عقود مالی اسلامی، سیاست پولی، مطالبات معوق، مدیریت ریسک، کارایی بانک، خدمات نوین بانکی و ...) انتخاب نموده و به مطالعه دقیق‌تر جهت *انتخاب موضوع* بپردازد. یک روش مناسب در همین گام نخست مراجعه به کتابخانه موسسه و مطالعه پایان‌نامه‌های دفاع شده و نیز مجلات علمی پژوهشی که حاوی مقالات تخصصی هستند و عموماً برگرفته از پایان‌نامه‌ها می‌باشد. توصیه می‌شود دانشجویان لیست زیر را که نشان می‌دهد موضوع انتخابی چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد، به دقت بررسی و رعایت کنند. موضوع انتخابی باید:

- با آموزش‌ها و رشته تحصیلی هماهنگی و انطباق داشته باشد.
- مسأله‌ای تخصصی و مشخص در محدوده جغرافیایی معین باشد.
- دارای نوآوری نظری یا کاربردی باشد.
- بدون مبهم و قابل تحقیق باشد (قابل بیان به صورت صریح و شفاف باشد).
- انجام آن در حد توان علمی دانشجو و فرصت محدود سنوات تحصیلی باشد.
- مهم و ضروری باشد (موضوع نباید بسیار ساده، بدیهی و کم اهمیت باشد).
- مورد علاقه و مرتبط با تجربه دانشجو باشد.
- دارای اطلاعات و منابع در دسترس باشد.
- تکراری نباشد (دارای تمایز و نوآوری از نظر روش، متغیرها، مدل، رویکرد و موضوع باشد. تفاوت صرف در نمونه تکراری محسوب می‌گردد).

نکته ۱: توصیه می‌گردد تمامی موارد فوق با نظارت و راهنمایی اساتید به خصوص اساتید راهنما و مشاور انجام پذیرد.

نکته ۲: بر اساس رویه جاری در موسسه، دانشجویان ملزم به یافتن مقاله پایه از منابع معتبر خارجی از جمله نشرانی چون Springer, Proquest, SCOPUS, Emerald, IEEE, Sage, Taylor and Francis, Wiley, Elsevier, Sciencedirect می‌باشند. توصیه می‌شود جهت تسریع و تسهیل این مرحله، جستجوی مقالات از طریق موتور جستجوی Google Scholar انجام پذیرد و سپس اعتبار ناشر مقاله با کمک اساتید مورد ارزیابی قرار گیرد.

نکته ۳: مقاله پایه و فرم انتخاب موضوع باید از طریق ایمیل proposal@ibi.ac.ir به موسسه ارسال گردد.

نکته ۴: همه دانشجویان موسسه باید موضوع خود را در حوزه سیستم بانکی انتخاب نمایند.

نکته ۵: اغلب دانشجویان بانکداری اسلامی موضوعات حسابداری بانکی یا مدیریت بانکی را انتخاب و مجبور به تغییر موضوع می‌شوند و دانشجویان حسابداری در حوزه شرکت‌ها انتخاب موضوع می‌کنند که با مخالفت کمیته تحصیلات تکمیلی مواجه می‌شوند.

نکته ۶: توصیه می‌شود دانشجویان قبل از آنکه موسسه به بررسی تکراری بودن موضوع بپردازد با جستجوی دقیق در سایت‌های معتبر داخلی نظیر (ganj.irandoc.ac.ir) از عدم تکراری بودن موضوع اطمینان حاصل کنند یا با مطالعه موضوعات مشابه در مورد تمایز کار خود با آن مطالعات استدلال داشته باشند. مصوبه اخیر شورای آموزش نیز دانشجویان را ملزم به ارائه گواهی عدم تکراری بودن موضوع از سامانه پایان‌نامه‌های ایران داک کرده است.

۲- انتخاب اساتید راهنما و مشاور:

پایان نامه دانشجوی تحصیلات تکمیلی باید زیر نظر اساتید راهنما و مشاور که به پیشنهاد دانشجو و با موافقت کمیته تحصیلات تکمیلی انتخاب می‌شوند، انجام گیرد. بر اساس آئین نامه تحصیلی کارشناسی ارشد، دانشجو این اختیار را دارد که استاد راهنما و مشاور را به انتخاب خود برگزیند. دانشجو می‌تواند از مشورت با مدیر گروه برای انتخاب راهنما و مشاور کمک بگیرد.

توصیه می‌شود، دانشجویان با اساتید گروه آموزشی خود که از نظر علمی سوابق کار تحقیقاتی در محدوده موضوعی پیشنهادی را دارند، مذاکره نمایند. همچنین، بهتر است در انتخاب اساتید به پشتیبانی عاطفی (گاه دشواری‌های مراحل تحقیق برخی دانشجویان را دلسرد می‌کند و لذا ارتباط اساتید و دانشجو از این نظر دارای اهمیت است) در کنار پشتیبانی فکری نیز توجه گردد. دانشجو موظف است در تمام مراحل تکمیل فرم‌های انتخاب موضوع و طرح پیشنهادی تحقیق، استادان راهنما و مشاور خود را در جریان امر قرار داده، از نقطه نظرات آنان در جهت تنظیم مناسب موارد مربوط بهره‌گیری نماید. توصیه می‌شود اساتید راهنما و مشاور طوری انتخاب گردند که نقش مکمل را در پایان نامه‌ها داشته باشند یعنی چنانچه یکی از اساتید در حوزه موضوعات کمی و آماری (مانند اقتصادسنجی، روش‌های تحلیل کمی آماری و ریاضیات) تخصص داشتند، استاد دیگر در رشته تخصصی دانشجو و مسائل کیفی تخصص داشته باشد.

نکته: طرح پیشنهادی تحقیق از سایت موسسه موسسه قابل دانلود می‌باشد. پس از تکمیل آن لازم است نسخه فیزیکی توسط دانشجو و اساتید راهنما و مشاور، امضا و تحویل دایره تحصیلات تکمیلی گردد. نسخه الکترونیکی به همراه مقاله پایه نیز باید به آدرس proposal@ibi.ac.ir ارسال شود.

۳- نگارش طرح پیشنهادی پایان نامه (پروپوزال)

طرح پیشنهادی خلاصه ای از کار تحقیقاتی است که در آینده قرار است انجام بگیرد. بنابراین هم از جهت اینکه پایه مطالعه است و هم از جهت اینکه برای اخذ تایید از کمیته تحصیلات تکمیلی تهیه می شود باید در نگارش آن از مرتب و دقیق بودن گرفته تا رعایت اصول روش تحقیق، مورد توجه قرار گیرد. همچنین لازم به ذکر است که نگارش یک طرح پیشنهادی خوب می تواند پایه و اساس مناسبی برای نگارش پایان نامه و به خصوص فصول یک، دو و سه پایان نامه باشد.

۳-۱- عنوان پایان نامه:

عنوان تحقیق باید روشن، موجز و فشرده و گویای مسأله مورد بررسی باشد. اصولاً باید عنوان پایان نامه مشخص کند که در تحقیق به چه موضوعاتی پرداخته خواهد شد تا مخاطب استنباط کند که چه مسائلی در حیطه این تحقیق نیست (البته توضیحات بیشتر در این رابطه باید در قسمت بیان مسأله داده شود). به منظور دقیق تر کردن دامنه بررسی، لازم است قلمرو تحقیق هم از نظر مکانی و هم از نظر زمانی محدود گردد. در همین ارتباط، گاهی بر جنبه یا جنبه‌های معینی از موضوع تحقیق تاکید می شود؛ در این گونه موارد، پس از عنوان اصلی تحقیق، از عبارت "با تاکید" بر یا "مورد مطالعه" استفاده می شود.

نمونه عناوین تحقیق:

تأثیر مدیریت نقدشوندگی دارایی‌ها بر سودآوری بانکهای تجاری
تأثیر تعداد شعب بر سهم بازاری عملکرد بانک‌ها در ایران

۳-۲- نوع کار تحقیقاتی:

تحقیق علمی انواع گوناگونی دارد که به طرق مختلف و بر مبنای معیارهای متنوع تعیین می گردند. در فرم‌های تحقیقاتی، از جمله فرم طرح پیشنهادی تحقیق در موسسه، معمولاً انواع زیر پیش بینی شده است:

الف) مطالعه کاربردی: تحقیقاتی که به منظور تدوین و گسترش مهارت‌ها و شیوه‌های جدید و نیز حل مسایل مربوط به موضوع یا محدوده مورد بررسی طراحی و اجرا شود. اغلب پایان نامه‌های دانشجویی از این نوع می باشند.

ب) مطالعات نظری: این گونه مطالعات غالباً با هدف افزایش شناخت علمی نسبت به رخدادها و پدیده‌ها، در پی اثبات صحت و سقم داوریه‌ها، فرضیات، نظریه‌ها، و احکام علمی هستند.

ج) مطالعات بنیادی: این نوع مطالعه از لحاظ پابندی به مباحث محض علمی، به مطالعات نظری شباهت دارد با این تفاوت که نظریه پردازی را با میدان تجربه از طریق بررسی های میدانی در هم می آمیزد و از این لحاظ در پی محک زدن نظریه در میدان عمل است.

هر پژوهش در واقع با هدف پاسخگویی به پرسش یا راه حلی برای یک مسأله اصلی آغاز می‌شود و برای اینکه انسجام، هدفمندی و کاربردی بودن یک تحقیق حفظ شود باید در حدود مسأله اصلی سازماندهی شود. منظور از سازماندهی بیان دقیق و تشریح ابعاد و حدود مسأله، معرفی دقیق آن، بیان جنبه‌های مجهول و مبهم، سؤال اصلی تحقیق، اهمیت و ضرورت تحقیق می‌باشد. ضرورت مطالعه را پیش از هر چیز، ناشناخته بودن کلیت و یا ابعادی از پدیده یا رخداد مورد بررسی تعیین می‌کند. در برخی از موارد ضرورت مطالعه از طریق فوریت حل مسأله و یا چاره جویی برای معضلات خاص مبتلا به توجیه می‌شود. بیان مسأله در واقع پاسخ به پرسش‌های زیر به بیان صریح و علمی است:

- وضعیت فعلی و مطلوب در مورد موضوع تحت بررسی چیست؟
- علل فاصله گرفتن وضعیت موجود از وضعیت مطلوب چیست؟
- موانع دستیابی به وضعیت مطلوب چیست؟
- از نظر این تحقیق مسأله (مشکل) اصلی چیست؟

مثال ۱- متن زیر بخش مورد تاکید این راهنما از یک بیان مسأله با موضوع "تأثیر مدیریت نقدشوندگی دارایی‌ها بر سودآوری بانک‌های تجاری" است:

در ایران نقش بازارهای پولی در تامین مالی بخش‌های مختلف اقتصادی به مراتب قوی‌تر و پررنگ‌تر از بازارهای سرمایه‌ای می‌باشد. بانک‌ها تمام تلاش خود را در جهت رسیدن به اهداف و برآورده کردن نیازهای اقتصادی اعضای جامعه بکار می‌گیرند و آنها به عنوان یکی از مهمترین ابزارهای اجرای سیاست‌های پولی در سیستم اقتصادی هر کشور محسوب می‌گردند زیرا از یک سو پس اندازهای کوچک و وجوه سرگردان موجود در دست مردم را جمع‌آوری کرده و از سوی دیگر در راستای اجرای سیاست‌های اقتصادی و اعتباری تنظیم شده، منابع مالی لازم را برای چرخش چرخه‌های تولیدی و صنعتی کشور هدایت می‌نمایند (حیدری نوری، ۱۳۹۲). هر بانک تجاری باید برای به حداکثر رساندن سود خود و همزمان برآورده کردن نیازهای مالی سپرده‌گذاران خود با حفظ مقدار نقدینگی کافی تلاش کند، تا به تعادلی بین سودآوری و نقدینگی برسد. بانک‌ها باید مقدار نقدی بهینه را تعیین کنند که آنها را در دستیابی به تعادل بین سودآوری و نقدینگی کمک می‌کند، زیرا هر سطح نقدینگی اثر متفاوتی بر سودآوری دارد، و مشکل زمانی به وجود می‌آید که بانک‌های تجاری تلاش می‌کنند سود خود را در عوض نادیده گرفتن اثر نقدینگی به حداکثر برسانند، که ممکن است باعث آسیب مالی با بیرون کشیدن سپرده‌ها شود (اریف، ۲۰۱۲).

با توجه به اهمیت نقدینگی برای بانک نتیجه می‌گیریم که ایجاد نقدینگی یکی از فعالیت‌های عمده بانک است. از این رو لازم است بانک‌ها نسبت به راهکارهای نقدینگی با سیاست‌ها و رویکردهای مدیریت نقدینگی دقت عمل لازم را به عمل آورند. بنابراین این تحقیق به دنبال پاسخ به این سؤال است که چگونه مدیران می‌توانند با استفاده از شاخص‌های نقدینگی، دارایی‌های نقدشونده را مدیریت کنند و موجب افزایش سودآوری بانک‌های تجاری شوند؟

مثال ۲- متن زیر بخش مورد تاکید این راهنما از یک بیان مسأله با موضوع "بررسی تأثیر تعداد شعب بر سهم بازاری عملکرد بانک‌ها در ایران" است:

با رفع موانع بر سر راه تاسیس بانک‌ها و موسسات اعتباری غیردولتی جدید (پس از تصویب سیاست‌های کلی اصل ۴۴)، اندازه شبکه بانکی کشور گسترده‌تر شده و در رقابت برای ایجاد عملکردی بهتر، تعداد شعب بانک‌ها در سراسر کشور افزایش یافت. از طرفی همزمان با توسعه بانکداری شعبه‌ای در کشور، تغییرات عمده‌ای در شکل خدمات بانکی به وجود آمده است. این تغییرات منجر به ایجاد مفاهیم، ابزارها و روش‌های جدید که امروزه به بانکداری الکترونیکی شناخته است، شده و بدیهی است که در عمل این نوآوری‌ها روش‌های جایگزین و مکمل برای بانکداری مبتنی بر شعبه ارائه کرده‌اند. از این رو با توجه به فعل و انفعالات سیستم بانکی کشور در رابطه با تجدید ساختار شعب و روشن ساختن مسیر آینده بانک‌ها، مسأله بررسی ارتباط اندازه شبکه شعب بانکی و نحوه عملکرد بانک‌ها از حیث تجهیز و تخصیص منابع از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. در این ارتباط فرضیات اقتصادی مختلفی قابل طرح و آزمون است. به عنوان مثال، اگر افزایش اندازه بانک‌ها به لحاظ تعداد شعب همراه با بازده‌های صعودی ناشی از مقیاس برای بانک باشد، افزایش سودآوری بانک‌هایی که از شبکه شعب گسترده برخوردارند، دور از ذهن نخواهد بود. بدین ترتیب تحقیق در این رابطه که آیا افزایش شعب بر سهم بازاری بانک‌ها از نظر جذب سپرده و اعطای تسهیلات اثرگذار است، دارای اهمیت می‌باشد.

۴-۳- مبانی نظری تحقیق:

در بخش مبانی نظری، دانشجو به منظور روشننگری مفاهیم نظری و هویت مفهوم، با برشمردن ویژگی‌ها و ابعاد آن، اقدام به ارائه این بخش می‌نماید. بدین نحو که مفاهیم اصلی و بنیادی مربوط به پژوهش خود را مشخص نموده و با بهره‌گیری از آثار و نوشته‌های اندیشمندان و نویسندگان مختلف و حتماً با استناد و با رعایت نظم معقول، به توصیف و تشریح این مفاهیم در چارچوب علمی می‌پردازد. در این بخش ابتدا بایستی متغیرهای اصلی تحقیقات مشخص شود، سپس برای هر کدام از متغیرها به طور جداگانه مطالبی به نگارش درآید. منظور از مبانی نظری ذکر تئوری‌های حاکم بر هر کدام از متغیرهای تحقیق است. به این معنی که با ذکر نظریه‌های مختلفی که در رابطه با متغیر مد نظر توسط محققین پیشین ذکر شده است، علت استفاده از هر کدام از متغیرها مشخص خواهد شد. به عبارتی چارچوب نظری، شبکه‌ای از پیوندهای موجود میان متغیرها است که به گونه‌ای منطقی به تدوین و توصیف آن پرداخته است. در اصل پیروی از الگویی است که پژوهنده براساس آن درباره روابط بین عواملی که در ایجاد مسئله مهم تشخیص داده شده‌اند، تحلیل و نظریه‌پردازی می‌کند و نهایتاً مدلی ارائه می‌دهد. به عبارتی، چارچوب نظری، مدل مفهومی است که از چگونگی روابط بین چند عامل که به عنوان عوامل مؤثر مسئله شناخته شده‌اند، تصویری ارائه می‌کند. این چارچوب می‌تواند حاصل مطالعات خود پژوهشگر یا برگرفته از نتایج پژوهش‌های قبلی باشد. چنین چارچوبی یک شبکه منطقی، سازمان‌یافته و توسعه‌یافته از متغیرهای پژوهش خواهد بود. چارچوب نظری، همانند یک برج دیده‌بانی قوی می‌تواند پژوهشگر را در جهت جست و جوی واقعیت‌های مربوط به موضوع، کمک و هدایت کند. چارچوب پژوهشی، می‌تواند با استفاده از یک نظریه و یا ترسیم مدلی، انسجام و معنا یابد و ابعاد موضوع مورد مطالعه که تحت بررسی است را بهتر مجسم کند. نظریه‌های موجود می‌توانند علاوه بر خود متغیر اصلی، با متغیرهای دیگری که مرتبط با تحقیق باشد، ارتباط داشته باشند. هر کدام از نظریه‌ها و تئوری‌ها می‌توانند در زیر فصل‌های جداگانه‌ای از یکدیگر تفکیک شوند.

۵-۳- سوابق مربوط (پیشینه تحقیق):

بیان مختصر سابقه تحقیقات انجام شده (شامل مقالات علمی، کتاب‌ها، پایان‌نامه‌ها و ...) پیرامون موضوع در داخل و خارج می‌باشد. محقق باید با بررسی مطالعات مشابه و مرتبط دیگر، به وجوه تمایز مطالعه خود با آن‌ها بپردازد. در این قسمت شرح مختصر موضوع مطالعات دیگران، فرضیات و سوالات، منابع و روش گردآوری اطلاعات، محدوده تحقیق (مکان و بازه زمانی مطالعه)، نوآوری و نتایج کار مقالات، پایان‌نامه‌ها، طرح‌های تحقیقاتی ارائه می‌شود. یکی از مهمترین اهداف این قسمت تسلط دانشجو به کارهای مشابه انجام گرفته و استخراج روش مناسب، متغیرهای اصلی و دریافت بینش نسبت به نتایج کار است.

نمونه بیان سوابق تحقیق:

آلستی^۱ (۲۰۱۵) در تحقیقی به بررسی تأثیر مدیریت نقدشوندگی دارایی‌ها بر سودآوری بانک‌ها پرداخته است. این گزارش به دنبال بررسی اثر مدیریت نقدینگی بر سودآوری در بانک‌های بازرگانی اردن طی دوره زمانی (۲۰۱۲-۲۰۰۵) است. سیزده بانک به عنوان بانک‌های بازرگانی اردن انتخاب شده و شاخص‌های نقدینگی، نسبت سرمایه‌گذاری، نسبت سریع، نسبت سرمایه، تسهیلات اعتباری خالص/دارایی‌های کل و نسبت دارایی‌های نقدی مورد استفاده قرار گرفته‌اند، درحالی‌که بازده سرمایه‌گذاری (ROE) و بازده دارایی‌ها (ROA) نماینده‌های سودآوری بودند. نتایج تجربی نشان می‌دهند که افزایش نسبت سریع و نسبت سرمایه‌گذاری سرمایه‌های موجود منجر به افزایش سودآوری می‌شود، در حالی‌که افزایش نسبت سرمایه و نسبت دارایی‌های نقدی منجر به کاهش سودآوری بانک‌های بازرگانی اردن می‌شود.

۳-۶- فرضیه‌ها یا سؤال‌های تحقیق:

محقق برای جهت دادن به روند بررسی خود، پرسش‌هایی مطرح می‌سازد. هر چقدر اطلاعات محقق نسبت به مسأله مورد بررسی بیشتر باشد، بهتر می‌تواند به طرح سوالات مناسب درباره مسأله مورد تحقیق بپردازد. این پرسش‌ها اغلب با چرا؟ چگونه؟ و چه چیز؟ شروع می‌شوند. به دنبال آن، محقق لازم است برای سوالات خود، پاسخ یا پاسخ‌های مناسب ارائه نماید. بیان علمی اینگونه پاسخ‌ها در قالب عبارات منطقی را فرضیه می‌نامند. معمولاً مطالعاتی که به مدل سازی، کارایی، پیش‌بینی، ارزیابی طرح می‌پردازند نیازی به بیان فرضیه‌ها ندارند و تنها سوالات تحقیق در این قسمت نوشته می‌شود. فرضیه‌ها و سوالات باید دارای ویژگی‌های زیر باشند:

- از نظر علمی روشن، استوار و منطقی باشند.
- در چارچوب مباحث علمی قابل توجیه و ادراک باشند.
- از نظر روش‌شناسی و شیوه‌های تحقیقاتی قابل بررسی و پیگیری باشند.

نمونه بیان فرضیه‌ها یا سؤال‌های تحقیق:

فرضیه اصلی:

تعداد شعب بانک‌ها بر سهم بازاری بانک از سپرده‌ها تاثیر معنی داری دارد.

فرضیه‌های فرعی :

۱- نسبت سرمایه‌گذاری بر سودآوری بانک‌ها مؤثر است.

۲- دارایی‌های بانک تاثیر مثبت بر سهم بازاری بانک‌ها دارد..

۳-۷- اهداف تحقیق

هدف اصلی تحقیق پاسخ دادن به مسأله اصلی تحقیق یا همان سوال اصلی تحقیق است. هدف تحقیق می‌تواند حول شناسایی عوامل و نیروهای تاثیر گذار بر پدیده یا رخداد مورد مطالعه و همچنین راه‌های بهینه سازی وضعیت و یا چاره‌جویی برای مسأله یا معضل مورد بررسی طراحی شود. تحقیق می‌تواند چند هدف فرعی هم داشته باشد که مرتبط و در کنار هدف اصلی بدست خواهند آمد. معمولاً اهداف فرعی بر نتیجه‌های خاص پژوهش تاکید دارند و در واقع پاسخ به پرسش‌ها و فرضیه‌های فرعی تحقیق هستند. از نظر فرم نگارش بهتر است همانند فرضیه‌ها به صورت عبارات یا جملات مشخص و مجزا نوشته شوند.

نمونه بیان اهداف تحقیق:

هدف اصلی:

شناسایی تاثیر تعداد شعب بر شاخص‌های عملکرد بازاری بانک‌ها در تجهیز و تخصیص منابع

اهداف فرعی :

۱- تجزیه و تحلیل روند تغییرات تعداد بانک‌ها و شعب آنها در کشور

۲- تحلیل و ارزیابی تغییرات سهم بانک‌ها از بازار سپرده‌ها و تسهیلات

۳-۸- روش شناسی

یکی از مهمترین قسمت‌های طرح پیشنهادی تحقیق که اغلب دانشجویان توجه کمی به آن می‌کنند، روش شناسی است. تکمیل مناسب زیربخش‌های مربوطه با کمک گرفتن از کتاب‌های روش تحقیق و اساتید راهنما و مشاور، این قسمت پایه بسیار خوبی برای نگارش پایان نامه، به خصوص فصل‌های ۳ و ۴ خواهد بود.

الف- نوع روش تحقیق:

برای پاسخگویی به سوال‌های تحقیق و تصمیم‌گیری در مورد رد یا تایید فرضیه‌ها از روش‌های مختلف تجزیه و تحلیل استفاده می‌شود که از زوایای مختلف قابل تقسیم‌بندی هستند و باید به صراحت در این بخش مورد اشاره قرار گیرند:

- **توصیفی:** داده‌های جمع‌آوری شده تنها با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی خلاصه و طبقه‌بندی می‌شوند (مانند: تحلیل‌های کارایی).
- **همبستگی:** به روابط همبستگی بین متغیرها علاوه بر تحلیل توصیفی آن‌ها پرداخته می‌شود (مانند: تحلیل‌های همبستگی، رگرسیونی و کواریانس)
- **علی:** روابط علت و معلولی بین متغیرهای مستقل و وابسته مورد تحلیل قرار می‌گیرند.
- **تاریخی:** مطالعه تحلیلی اسناد تاریخی و کشف روابط بین وقایع مختلف.

ب- معرفی مدل و متغیرهای تحقیق:

معرفی مدل تحقیق، متغیرها و تعریف تخصصی آن‌ها در این قسمت انجام می‌گیرد. توصیه می‌شود علایم اختصاری متغیرها، شرح دقیق نحوه محاسبه (نسبت، نرخ، میانگین و ...)، مرجع گردآوری، اسمی/واقعی بودن، واحد اندازه‌گیری و ... در جدولی بیان گردد.

ج- روش گردآوری اطلاعات و داده‌ها:

برای گردآوری داده‌های مورد نیاز روش‌های مختلفی از جمله مراجعه به منابع آماری، گزارش‌ها و منابع تحقیقاتی، انواع مشاهده، پرسشگری میدانی، انجام مصاحبه و نمونه‌گیری وجود دارد که محقق باید با توجه به ماهیت و دامنه تحقیق قادر باشد به انتخاب و اعمال شیوه‌های مناسب اقدام نماید. در این قسمت لازم است به صراحت شیوه گردآوری اطلاعات مورد اشاره قرار گیرد و توضیحات لازم در رابطه با روش ارائه گردد.

نکته: منبع آماری اغلب پایان‌نامه‌ها اطلاعات منتشر شده توسط بانک مرکزی (شامل سری‌های زمانی، نظام‌های پرداخت، اطلاعات هزینه و درآمد خانوار، سازمان بورس اوراق بهادار (سامانه کدال) و گزارش عملکرد بانک‌ها (منتشر شده توسط موسسه عالی آموزش بانکداری ایران)، اطلاعات داخلی بانک‌ها و پرسشنامه می‌باشد.

د- جامعه آماری، روش نمونه‌گیری و حجم نمونه:

در اغلب تحقیقات دانشجویی که به دلایل مختلف، استفاده از شیوه‌های نمونه‌گیری الزامی است، باید ضمن معرفی دقیق جامعه، روش نمونه‌گیری و حجم نمونه به روشنی تبیین گردند. روش‌های مختلفی برای نمونه‌گیری، مانند نمونه‌گیری تصادفی، سیستماتیک، خوشه‌ای وجود دارد که لازم است دانشجو با توجه به حجم جامعه آماری و امکانات در اختیار، نسبت به انتخاب شیوه نمونه‌گیری و حجم نمونه مناسب اقدام نماید.

و- روش تحلیل داده‌ها:

در تحقیقات دانشجویی به خصوص رشته‌های اقتصاد، مدیریت، حسابداری و بانکداری تاکید بر این است که از روش‌های کمی و آماری و کیفی برای تحلیل داده‌ها استفاده گردد. روش‌های معمول بر حسب موضوع و هدف مطالعه شامل:

- انواع روش‌های رگرسیونی (حداقل مربعات معمولی OLS، حداقل مربعات تعمیم یافته GLS، حداقل مربعات دو مرحله‌ای 2SLS، حداکثر درست‌نمایی ML، گشتاورهای تعمیم یافته GMM، لاجیت و پروبیت Logit-Probit و ... در قالب داده‌های سری‌های زمانی، مقطعی و پانلی/تابلویی)
- تحلیل همبستگی و تحلیل همبستگی جزئی
- تحلیل پوششی داده‌ها و کارت متوازن
- روش‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره MCDM (شامل تحلیل سلسله مراتبی AHP، ANP، TOPSIS، SWOT، SAW، ELECTRE و ...)
- روش‌های تصمیم‌گیری نظیر زنجیره مارکوف
- روش‌های نوین پیش‌بینی مانند الگوریتم ژنتیک و شبکه‌های عصبی
- مدل‌سازی پویای سیستمی
- روش‌های تحقیق در عملیات OR (برنامه ریزی خطی LP، برنامه ریزی آرمانی GP، مسیر بحرانی CPM و ...)
- روش‌های تحلیل فازی
- روش فراتحلیل و فراترکیب

در این قسمت، دانشجو باید به علت انتخاب روش و مزایای آن و نیز شرح مختصر روش بپردازد. با توجه به اینکه بخش عمده تحلیل‌های آماری توسط نرم‌افزارها انجام می‌گیرد، دسترسی و معرفی آن‌ها در کنار معرفی روش مورد استفاده باید در این قسمت تبیین گردد. همچنین باید روشن شود که چطور روش مزبور به آزمون فرضیه‌ها یا پاسخگویی به سوالات تحقیق خواهد انجامید.

۹-۳- سهم علمی تحقیق (نوآوری‌ها):

شامل بیان نوآوری‌های تحقیق در حوزه نظری و کاربردی، استفاده از روش‌های نوین، دسته‌بندی‌ها و رویکردهای جدید به مسائل و غیره که در تحقیقات دیگر داخلی نظیر آن عیناً نباشد. در واقع دانشجو باید در این قسمت نشان دهد که با وجود انجام تحقیقات مشابه داخلی که در پیشینه تحقیق به آن‌ها پرداخته می‌شود، این پژوهش/پایان نامه چه نوآوری‌هایی از نظر ابعاد فوق (روش، رویکرد، متغیرها و ... دارد).

نمونه بیان نوآوری‌های تحقیق:

- ۱- این تحقیق با عنوان تاثیر مدیریت نقدشوندگی دارایی‌ها اولین بار است که بر روی بانک‌های تجاری خصوصی انجام می‌شود.
- ۲- تحقیقات داخلی مربوط به مدیریت نقدشوندگی عموماً از رگرسیون معمولی برای یک بانک استفاده کرده‌اند که در این تحقیق از رگرسیون پنل دیتا استفاده می‌شود.
- ۳- تحقیقات قبلی بیشتر متمرکز بر پیش‌بینی نقدینگی، اندازه‌گیری ریسک نقدینگی و مدیریت دارایی و بدهی و تاثیر آن بر ریسک نقدینگی بوده‌اند و عمدتاً فقط بر روی یک بانک خاص و یا حداکثر چهار بانک مطالعه کرده‌اند.
- ۴- تعداد شعب بانکی در کشور با هیچ پشتوانه تجربه علمی رو به افزایش نهاده است. از این سو در این تحقیق برای اولین بار به تجزیه و تحلیل روند شکل‌گیری شعب بانکی و تاثیرات آنها بر عملکرد کمی بانک‌های کشور خواهیم پرداخت.

۱۰-۳- تعریف مفاهیم و واژگان اختصاصی تحقیق:

انتظار بر این است که دانشجو واژگان کلیدی را که در پایان نامه استفاده می‌گردد، به طور تخصصی، عملیاتی و کاربردی شرح دهد و از بیان اصطلاحات عمومی و یا شرح کلی و غیر کاربردی واژگان بپرهیزد.

نمونه تعریف واژه تخصصی:

نسبت داراییهای نقدشونده: در این پژوهش نسبت داراییهای نقدشونده از تقسیم داراییهای نقدی (موجودی نقد، اوراق مشارکت و سایر اوراق مشابه و مطالبات از بانکها و مؤسسات اعتباری) به کل داراییهای بانک محاسبه می‌شود.
شکاف کفایت سرمایه: نسبت کفایت سرمایه حاصل تقسیم سرمایه پایه به مجموع داراییهای موزون شده به ضرایب ریسک بر حسب درصد است. شکاف کفایت سرمایه تفاضل کفایت سرمایه بانکها با نرخ کفایت سرمایه تعریف شده در کمیته بال دو می باشد.

۱۱-۳- مشکلات و تنگناهای احتمالی تحقیق:

در این قسمت به مهمترین مشکلات احتمالی در انجام تحقیق از قبیل جمع‌آوری داده‌ها، نرم افزارهای لازم و دسترسی به مصاحبه شونده‌گان و ... اشاره می‌شود. البته موانع نباید طوری باشند که امکان انجام تحقیق به طور کلی ناممکن شود.

۱۲-۳- منابع تحقیق:

برای ارجاع درست به منابع تحقیق توصیه می‌شود که اصول منبع نگاری از کتابهای روش تحقیق مطالعه شود و به پایان‌نامه‌های دفاع شده به عنوان نمونه مراجعه گردد. منابع و مآخذ اصلی که در نگارش طرح پیشنهادی مورد استفاده قرار می‌گیرد اعم از مقالات علمی پژوهشی، علمی ترویجی، پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری، گزارش‌های مراجع معتبر، کتاب‌ها و منابع آماری و سایت‌ها در این قسمت بر اساس اصول ارجاع (APA) به صورت ذیل نوشته شود:

- کتاب‌ها: نام خانوادگی، نام (سال چاپ) عنوان کتاب، مترجم، انتشارات، صفحات کتاب
- مقالات: نام خانوادگی، نام (سال چاپ) عنوان مقاله، منبع مقاله، شماره و دوره، صفحات مقاله
- گزارش‌ها: نام خانوادگی، نام (سال چاپ) عنوان گزارش، مرجع انتشار
- سایت‌های معتبر www.---.com/net/org/ir

نمونه نگارش منابع:

- سیرانی محمد، رضوان حجازی و ملیحه کشاورز (۱۳۹۴): "مطالعه تأثیر مدیریت نقدینگی و سایر عوامل مؤثر بر بازده‌های مقطعی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی، سال سوم، شماره اول
- Adebayo, M., Adeyanju, D., & Olabode, S. (2011) Liquidity Management and Commercial Banks' Profitability in Nigeria. Research Journal of Finance and Accounting, 2(7/8). Retrieved from <http://www.iiste.org>
- www.CBI.ir

۱۳-۳- تعیین زمان و مراحل پیشرفت کار:

ارائه برنامه زمانبندی نه تنها برای مراجع ناظر (موسسه و اساتید راهنما، مشاور و داوران) از جهت کنترل فرایند تحقیق و برنامه ریزی می‌تواند مفید باشد، تجربه بسیار ارزشمندی برای دانشجو از جهت تمرین پیش‌بینی و تعهد به یک برنامه زمانی در کار تحقیقاتی است.